

ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

2024/2025. – ORSZÁGOS DÖNTŐ

JAVÍTÁSI ÚTMUTATÓ ÉS JAVÍTÓKULCS

A feladatok legkisebb, önállóan értékelhető elemeit, azaz az itemeket a magyar ABC kisbetűivel jelöltük. Az itemek már nem bonthatók fel további részteljesítményekre, ezért azok csak kétféleképpen értékelhetők, minősíthetők:

- a versenyző helyesen oldotta meg a feladatelemet, vagyis az item megoldott, vagy
- a versenyző hibásan vagy nem oldotta meg a feladatelemet, vagyis az item nem megoldott.

Az első esetben az item betűjelét karikázza be, második esetben húzza át!

1. Válaszolj a kérdésekre! (A) Hogy hívták Rákóczi Ferenc édesanyját? <i>Sarolt Amália</i> (B) Mikor volt a szatmári békekötés? <i>1711-ben.</i>	a1	Nem megoldott feladatelem.
	b1	Megoldott feladatelem.
	1/2	Egy pont a kettőből.

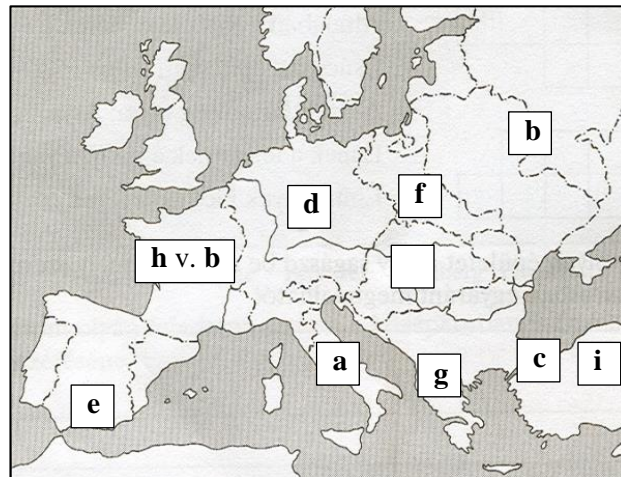
1. Válaszolj a kérdésekre! (A) Hogy hívták Rákóczi Ferenc édesanyját? <i>Sarolt</i> (B) Mikor volt a szatmári békekötés? <i>1711-ben.</i>	a2	Nem megoldott feladatelem.
	b1	Megoldott feladatelem.
	1/3	Egy pont a háromból.

Egy-egy item akkor és csakis akkor tekinthető jól megoldottnak, ha a versenyző válasza, megoldása megegyezik vagy ekvivalens a javítási útmutatóban a feladatelemnél megadott megoldással.

1. feladat

A betűjelek az itemeket is jelölik. A helyesen és csak oda beírt betűjelek értéke 1-1 pont.

Ha a "B" betűt, a „H” helyére írta a diák, az item megoldott!

összesen: 9 pont

2. feladat

Árpád-kor	Anjou-kor	15. századi Magyarország	mindegyik időszak
c, d	e, g, j	h, i,	a, b, f

A betűjelek az itemeket is jelölik. A helyesen és csak oda beírt betűjelek értéke 1-1 pont.

összesen: 10 pont

3. feladat

- a) **A)** betűjel bekarikázása - 1 pont
- b) **F)** betűjel bekarikázása - 1 pont
- c) **H)** betűjel bekarikázása - 1 pont

Az itemek csak a betűjelek bekarikázása esetén megoldottak.

Ha a tanuló a betűjeleket vagy a szöveget aláhúzta, vagy az egész szövegrészt bekarikázta ill. bekeretezte, az item nem megoldott, 0 pontot ér! Ha a tanuló 3-nál több betűjelet karikázott be, megoldása 0 pontot ér akkor is, ha egyébként jó megoldások is szerepelnek!

összesen: 3 pont

4. feladat

- a) hospes= nyugati betelepülő vagy vendég - 1 pont
- b) bandérium= zászló alatt vonuló (haderő) - 1 pont
- c) comes= ispán vagy a vármegye vezetője - 1 pont
- d) gerébek= szász előkelők vagy szász vezetők - 1 pont
- e) honorbirtok= szolgálati birtok - 1 pont
- f) csízó= öröknaptár vagy kalendárium vagy naptárleírás - 1 pont
- g) dormitórium= alvóterem vagy közös hálóterem - 1 pont
- h) seniorátus= a rangidős joga vagy a legidősebb öröklése - 1 pont

Minden más szakmailag indokolt válasz elfogadható!

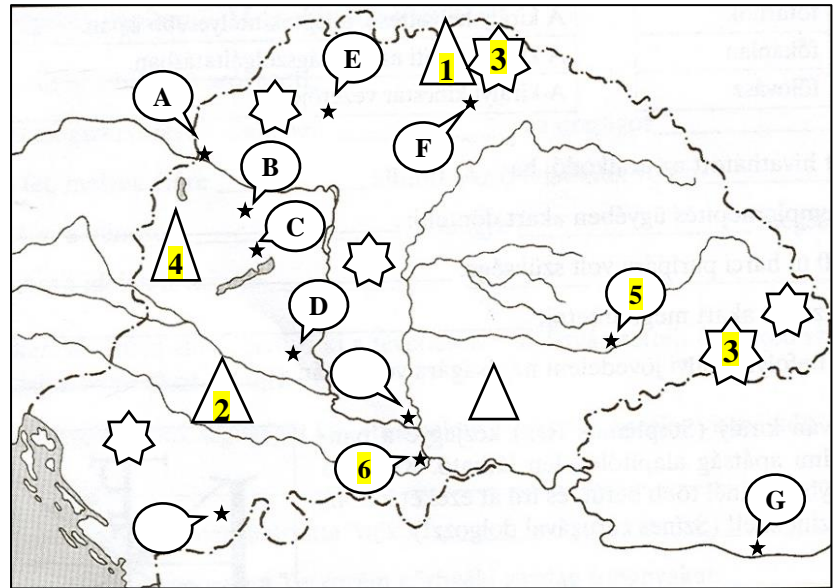
összesen: 8 pont

5. feladat

térképre írandó számjegy(ek) / térképről írt betűjel(ek)	adat, leírás
a) D 1 pont	Rövid ideig egyetemi város, Csezmicei János székhelye.
b) 1 1 pont	I. Zsigmond zálogba adta ezt a területet.
c) 2 1 pont	Nyestbőradóját ez a terület hamar pénzre váltotta.
d) 3 2 pont	Szász népcsoport területe.
e) 4 1 pont	A Kőszegi-család befolyási területe a 14. század elején.
f) F 1 pont	Királyi sereg győzelmének helyszíne a 14. század elején.
g) 5 1 pont	Báthory István és Kinizsi Pál győzelmének helyszíne.
h) C 1 pont	Görög nyelvű női kolostor.
i) 6 1 pont	II. Mohamed szultán kudarcának helyszíne.
j) E 1 pont	Királyi pénzverő központ.

Minden item 1 pontot ér, **kivéve a d) itemet!**

A kisbetűk használata nem ront a megoldottságon. A betűk cellába való beírásának sorrendje irreleváns.

összesen: 11 pont

6. feladat

Az itemek soronként értelmezhetők. Ha hibátlan egy sor, az item 2 pontot ér. Ha tanuló legalább két helyes választ adott soronként, részpont adható: 1 pont.

A római számok helyett elfogadhatók az arab számok is! A helyesírás nem ront a megoldottságon.

	történelmi időszak (század)	országnév	a képhez kapcsolódó meghatározó történelmi esemény(sor)	a képen látható vagy ahhoz köthető egy személy neve	a kép száma
a)	X.	Magyarország	kalandozások	Lehel vagy Bulcsú vagy I. Ottó vagy Konrád	3
b)	XI. -(XII.)	Német-római Császárság	invesztitúraharc, Canossa-járás	VII. Gergely	4
c)	IX.	Frank Birodalom	hűbéri rendszer kialakulása	Nagy Károly	5
d)	XIV.	Magyarország	nápolyi hadjáratok	Lackfi István	2
e)	XIII.	Angol Királyság vagy Anglia	rendiség kialakulása	Földnélküli János	6

összesen: 10 pont

7. feladat

	<i>oka, előzménye</i>	<i>történelmi esemény</i>	<i>következménye</i>
a) – 2 pont	B	M	<i>járvány, népesség csökken</i>
b) – 2 pont	F	vármegyék alapítása hazánkban	I
c) – 2 pont	J	Hód-tavi csata	G
d) – 2 pont	fényesség a damaszkuszi úton	E	N
e) – 2 pont	K	A	<i>kereskedelem, kulturális kapcsolatok megerősödése</i>
f) – 2 pont	Mánuel császárnak fia születik	L	D

Az itemek soronként értelmezhetők. Ha egy sor hibátlan, az item 2 pontot ér. Részpont nem adható! Kisbetűk beírása nem ront a megoldáson! Ha a tanuló szöveget vagy több betűt írt egy cellába, az itemek nem megoldottak!

összesen: 12 pont

8. feladat

a) - 2 pont	A, D
b) - 2 pont	A, B
c) - 2 pont	A, C
d) - 2 pont	B, D
e) - 2 pont	A, D

Az itemek mindkét betű helyes beírása esetén megoldottak. A betűk beírásának sorrendje irreleváns. Egy vagy kettőnél több betű beírása esetén az item nem megoldott. Kisbetűk használata nem ront a megoldottságon.

összesen: 10 pont

9. feladat

a) – 1 pont	4.
b) – 1 pont	2., 4.
c) – 1 pont	1., 3.
d) – 1 pont	3., 4.
e) – 1 pont	1., 3.
f) – 1 pont	3.

Csak a megoldókulcsban szereplő sorszámok esetén megoldott az item. Ha a tanuló a megoldókulcsban szereplő sorszámoknál kevesebbet vagy többet írt be úgy, hogy a jó megoldások is bent szerepelnek, az item nem megoldott. A sorszámok beírásának sorrendje irreleváns. A helyesírás nem ront a megoldottságon!

összesen: 6 pont

10. feladat

- a) **Bonfini** - 1 pont
- b) **1241** - 1 pont
- c) **Sankt Gallen** - 1 pont
- d) **13. század** - 1 pont
- e) **Aranybulla megújítása vagy az 1351. évi törvények vagy az ősiség törvénye** - 1 pont

A helyesírás nem ront a megoldottságon, ha a válasz egyértelműen beazonosítható! Az évszázad írható római számmal is.

összesen: 5 pont

11. feladat

<i>leírás</i>	<i>csak ehhez az egy személyhez kapcsolható (név beírása)</i>	<i>két felsorolt személyhez kapcsolható</i>	<i>egyik felsorolt személyhez sem kapcsolható</i>	<i>a felsorolásból kettőnél több személyhez kapcsolható</i>
a) Magyar őstörténettel kapcsolatos írások, információk.		X- 1 pont		
b) Kora középkorban (kb. 500-1000) élt.				X- 1 pont
c) A cseh Ottokár ellen harcolt.			X-1 pont	
d) Iszlám vallású volt.		X-1 pont		
e) Egyenesági rokonságban állt Vazullal.	I. Kálmán- 1 pont			
f) Hunyadi László kivégzése.	V. László- 1 pont			
g) 15. században élt.				X- 1 pont
h) Biztos, hogy kivégzés által halt meg.	Zách Felicián- 1 pont			

Az itemek csak akkor megoldottak, ha soronként csak egy név vagy egy x szerepel.

Ha egy sorban 1 cellánál több helyen is bejegyzés történt vagy több név lett beírva, az item nem megoldott.

összesen: 8 pont

12. feladat

- a) **Mert fizetnie kellene** vagy **Mert nem ingyenes, mint az ókorban.** - 1 pont
b) **16.00-** kor - 1 pont
c) **három** - 1 pont

összesen: 3 pont

13. feladat: Esszé

Kötelező elemek (mindegyik item 1 pont):

- a) Időben elhelyezi a versenyző a témát: szerepelteti valamilyen formában **vagy** több részletben a címben található történelmi időszakot.
- b) Megszerkesztettség (a bekezdések jelöltek).
- c) Helyesírás (nincs durva helyesírási hiba, a kisebb hibák száma legfeljebb 4-5).

Forráshasználat, ismeretek, következtetések levonása, tartalmi elemek (mindegyik item 1 pont):

- d) Leírja, hogy hazánkban a városfejlődés a tatárjárás után indult meg IV. Béla várostámogató politikája következtében.
- e) Leírja, hogy a magyarországi városfejlődésnek meghatározó részesei voltak a hospesek.
- f) Felsorolja a magyarországi várostípusokat: szabad királyi város **és** (vagy tárnoki város vagy kulcsosváros), bányaváros, **és** mezőváros.
- g) Példát hoz városnevekkel a fenti várostípus mindegyikére.
- h) Leírja, hogy földrajzilag hol elhelyezkedtek a bányavárosok, a királyi városok és a mezővárosok.
- i) Leírja, hogy miben különbözik jogilag egyik várostípus egy másiktól (pl. nem tartozik földesúri joghatóság alá, más kiváltsággal rendelkezik pl. országos vásárt tarthat vagy árumegállító joga van vagy a tárnokmester alá tartozik jogilag).
- j) Információt ad a városi jog fontosságáról: pl. megemlíti a budai jogot **vagy** annak elterjesztését vagy a fehérvári jogot és annak megszerzését.
- k) Említést tesz a városok lakóinak összetételéről: Mindenképpen leírja, hogy a királyi városokban meghatározó volt a német lakosság **vagy** Buda lakosságának jelentős része német volt **vagy** a magyarországi kulcsos városok lakóinak többsége nem magyar volt.
- l) Összehasonlítást végez a magyarországi városok létszáma és más európai városok létszámával kapcsolatban.
- m) Megemlíti, hogy a városfejlődés későbbi, lassúbb és kisebb mértékű, mint Nyugat-Európában, vagyis értékeli a magyar városfejlődést a megadott korszakban.
- n) Megemlíti **legalább 2 fontos épületet** a Budai várnegyedből: pl. a Mária - Magdolna templomot, a németek Miasszonyunk - templomát vagy Zsigmond Friss-palotáját vagy Mátyás átépített palotáját.
- o) Leírja a nagyobb városok kinézetét: min. 3 jellemzőt ír: pl. városfalak, szűk utcák, piactér, stb.
- p) Ír a városi lakosság életéről: leírásra kerül, hogy a királyi városokban is meghatározó volt a mezőgazdaság, de a 15. századra terjed a kézműipar (vagy ír a céhek szerepéről).
- r) Ír a városi társadalom heterogenitásáról.
- s) Információt közöl a bányavárosok jellemzőiről: pl. főleg német, lengyel vagy cseh bányászok lakták őket **vagy** külön jogokkal rendelkeztek az Anjou-kor óta **vagy** gazdag városoknak számítottak.
- t) Információt közöl a mezővárosok életéről: pl. főleg mezőgazdasággal foglalkoztak **vagy** földesúri joghatóság alatt éltek **vagy** meghatározó volt szerepük a hiányos városfejlődés pótlásában **vagy** meghatározó volt szerepük a magyar mezőgazdasági termékek exportjában.
- u) egyéb a fentiekén kívül megadható egyéb releváns ismeret, összefüggés, stb. vagy a korábbi itemekben megfogalmazottak magas minőségének „jutalma”. Pl. Buda és Pest néveredete **vagy** Budai vár vízellátása **vagy** a városok védelmének alakulása, telepített városok alaprajza **vagy** a céhek szerepének további bemutatása, stb.

Minden item 1 pontot ér. Minden tartalmilag helyes válasz elfogadható!

összesen: 20 pont

14. feladat- PPT teszt

a)/1.	Martell Károly	- 1 pont
b)/2.	Nagy Károly	- 1 pont
c)/3.	III. Ottó	- 1 pont
d)/4.	1222	- 1 pont
e)/5.	C)	- 1 pont
f)/6.	B)	- 1 pont
g)/7.	B)	- 1 pont
h)/8.	C)	- 1 pont
i)/9.	C)	- 1 pont
j)/10.	C)	- 1 pont
k)/11.	D, B, A, C	- 1 pont
l)/12.	B)	- 1 pont
m)/13	C)	- 1 pont
n)/14	79	- 1 pont
o)/15	Justinianus	- 1 pont

Kisbetűk használata nem ront a megoldottságon, ahogy a helyesírás sem, ha a megoldás egyértelműen felismerhető.

összesen: 15 pont

Mindösszesen 130 pont